

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra informačních technologií

Teze bakalářské práce

Autorské právo a internet (Acta a spol.)

Josef Mikoláš

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Cílem předložené práce je podat pohled na události točící se především kolem dohody ACTA, včetně jejich předchůdců SOPA a PIPA, vysvětlit pojem autorské právo včetně jeho dopadů na svobodu informací, rozebrat názory protistran a pokusit se vysvětlit celou situaci pomocí aplikace ekonomických teorií.

Při zpracování Bakalářské práce je vycházeno z dostupné literatury, novinových článků, diskuzí odborníků i soudních rozhodnutí.

V první části mé práce se zabývám konceptem autorského práva a internetu. Zde se zabývám i otázkou přesahu práva v oblasti kyberprostoru.

V druhé části se zabývám otázkou ekonomického pohledu na internet a možné ochrany autorských práv, včetně možných interpretací.

Třetí část pojednává s ohledem na dříve zmíněné skutečnosti o nejznámějších zákonech zasahujících do Autorského práva v kyberprostoru.

Klíčová slova

ACTA, SOPA, PIPA, autorské právo, duševní vlastnictví, internet, bezpečný přístav

Text práce

Cíl práce a metodika

Hlavním cílem bakalářské práce je zpracovat analýzu dohody ACTA v jejím kontextu k současné době.

Vedlejšími cíli bakalářské práce jsou:

- a) popsat důvody vzniku a zániku dohody ACTA
- b) analyzovat její předchůdce SOPA a PIPA
- c) zpracovat otázky a odpovědi ohledně autorského práva kladené na internetu
- d) vypracovat historický kontext boje o autorská práva

Metodika řešené problematiky bakalářské práce je založena na studiu a analýze odborných i dalších informačních zdrojů. Na základě syntézy teoretických poznatků a výsledků vlastního řešení, budou formulovány závěry bakalářské práce.

Přehled řešené problematiky

V úvodních kapitolách je vysvětlen pojem duševní vlastnictví, následovaný historickým vývojem autorských práv. Vývoj je sledován od prvního evropského zákona, po vznik světové organizace duševního vlastnictví (WIPO). Rozdíl evropského a amerického právního pojetí dané problematiky je výrazný. Evropský systém nabízí ochranu děl automaticky, ale nepřiznává jej právníkům osobám. Angloamerický systém práva požaduje registraci díla, je nutno ho oproti evropskému systému registrovat.¹

Práce se dále zabývá vnímáním internetu veřejností a prvními velkými soudními spory v nichž hrálo hlavní roli autorské právo a internet. Problematika těchto soudních rozhodnutí je, pro hlubší pochopení možných dopadů těchto sporů, nadále rozvíjena. Toho je dosaženo rozvinutím myšlenky v podobě důkazu sporem. Myšlenky soudních sporů jsou zobrazeny v podobě celosvětového vymáhání stejných principů, na nichž stavěly žalující strany.

V této části následuje i představení řešení nejasných mezinárodních soudních sporů s ohledem na soudní příslušnost.

Druhá část se zabývá pojmem internet z ekonomického hlediska. Snaží se vysvětlit rozdíl mezi virtuálním a reálným zbožím, z čehož je následně rozvedena myšlenka, že krádež není vždy pouhá ztráta. Nelegální užívání autorského díla může vést k zisku zákazníka i držitele práv. To je doloženo i zaznamenanými případy.

Této problematice je věnováno i několik ekonomických a právních teorií, jmenovitě neviditelná ruka trhu Adama Smithe,² pravidlo bezpečného přístavu, právní pojem dobrá vůle³ aj.

Tyto argumenty jsou podrobeny hlubšímu zkoumání.

Následně jsou proti sobě stavěna tvrzení, že pouhou lepší ochranou děl je možno docílit lepší ochrany, a tvrzení apelující na získání lepších výnosů skrze lepší zákaznické služby.

Pouhá ochrana autorských děl, je-li špatně realizována, může mít negativní dopad jak na zákazníky, tak na autory. Jako vrchol možných regulací je uveden příklad Bastiatova petice výrobců svíček,⁴ jako představení nepříznivého dopadu horlivě prosazovaných regulací.

Statistické analýzy a grafy zobrazují pozitivní vliv pro majitele autorských práv při zavedení vstřícného přístupu k zákazníkům.

Třetí část se nejprve podrobněji zabývá prvními kontroverzními zákony SOPA a PIPA, které by potenciálně zasahovali do globálního fungování internetu. Je zde poukázán na mediální zájem vzbuzený těmito navrhovanými zákony.

Dohodou ACTA a její interpretace a možné dopady celou práci uzavírají. K prostudování dohody je využito podrobných analýz zabývajících se dopady dohody. Zmíněn je i její historický vývoj a kontext.

Závěr

Zde je snaha poukázat na možné negativní dopady výše zmíněných přístupů. Jako příklad řešení autorskoprávních sporů doporučuje práce vytvořit dohodu, která se nebude celou problematiku snažit vyřešit najednou, ale méně ambiciózní řešící pouze nejzákladnější rámec kolize práv na internetu, nebo rozšíření stávajících mezinárodních úmluv zabývajících se danou problematikou.

Další návrhy na přístup k této problematice vycházejí z předpokladu ekonomické prospěšnosti volného trhu. Tyto návrhy jsou v duchu dat a ekonomických teorií zmíněných v práci.

Seznam vybraných použitých zdrojů

- [1] PITELOVÁ, Olga. *Vývoj a ochrana autorských práv v oblasti kultury*. Brno, 2007. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/81629/pravf_m/Diplomka.txt. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce prof. JUDr. Ivo Telec, CSc.
- [2] SMITH, Adam. *Pojednání o podstatě a původu bohatství národů*. Nové přeprac. vyd. opatřené margináliemi. Praha: Liberální institut, 2001. ISBN 80-863-8915-4.
- [3] ZAJÍC, Jaromír. Princip ochrany dobré víry v českém soukromém právu. In: *Kubicapartners* [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.kubicapartners.cz/portal/clanky-publikovane-nasi-advokatni-kancelari/princip-ochrany-dobre-viry-v-ceskem-soukromem-pravu/Princip-ochrany-dobre-viry-v-ceskem-soukromem-pravu-58.htm>
- [4] BASTIAT, Frédéric. Petice výrobců svíček, svícňů, voskovic, lamp, lustrů, svítlen, kandelábrů, kratiknotů, zhasínadel, jakož i výrobců loje, oleje, pryskyřic, alkoholu a obecně všeho, co souvisí s osvětlením. In: *Bastiat.kvalitne* [online]. 1850 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: http://bastiat.borec.cz/bastiat_petice.pdf